

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/2/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8222201866
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8222201866.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Kataríny Krochtovej, v spore žalobcu: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/XX, XXX XX C., právne zastúpeného Mgr. Petrom Troščákom, advokátom so sídlom Hlavná 50, 080 01 Prešov, IČO: 50 003 500, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra SR, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, IČO: 00 166 481, o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 9C/56/2022-78 zo dňa 19.10.2023, takto jednomyselne

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku III. a v súvisiacich výrokoch IV. a V. o trovách konania.

II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“ a „súd“) napadnutým rozsudkom vo výroku I. zastavil konanie o zaplatenie sumy 24,60 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 24,60 eur od 13.09.2022 do zaplatenia, vo výroku II. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 925,15 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 425,15 eur od 22.09.2022 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; vo výroku III. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol; vo výroku IV. žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov v konaní o náhradu škody v rozsahu 36 % a vo výroku V. žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 214 ods. 1 a 2 Trestného poriadku, čl. 46 ods. 3 a 4 Ústavy SR, § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1, písm. f), § 6 ods. 1 až 3, § 8 ods. 6 písm. a), § 15 ods. 1 a 2, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1 až 3, § 18 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), § 28 ods. 1 a 2, § 32 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), § 121 ods. 3, § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „nariadenie vlády“).

3. Zo záverov súdu prvej inštancie vyplýva, že predmetom konania bol nárok žalobcu proti žalovanej o náhradu škody a nemajetkovej ujmy titulom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím – uznesením povereného príslušníka Okresného riaditeľstva PZ v Bardejove, Odbor poriadkovej polície, Obvodného oddelenia PZ v Raslaviciach ČVS: ORP-209/RA-BJ-2021 zo dňa 28.08.2021 o vznesení obvinenia žalobcovi pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. b) Trestného zákona (ďalej len „uznesenie povereného príslušníka PZ“) a tiež uznesením prokurátora Okresnej

prokuratúry Bardejov č. k. Pv 263/21/7701-7 zo dňa 29.09.2021 (ďalej len „uznesenie prokurátora“), ktorým bola zamietnutá sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia. Žalobca využil mimoriadny opravný prostriedok a dňa 06.10.2021 podal návrh na zrušenie nezákonného rozhodnutia. Na základe rozhodnutia Generálnej prokuratúry SR č. k. IV/1 Pz 315/21/1000-8 zo dňa 23.12.2021 došlo k zrušeniu uznesenia povereného príslušníka PZ a uznesenia prokurátora. Následne bola vec dňa 08.03.2022 postúpená Okresnému úradu Bardejov na prejednanie priestupku. Žalobca požiadal o predbežné prerokovanie nároku príslušný orgán, ktorý jeho žiadosti nevyhovel. Oznámenie bolo žalobcovi doručené dňa 21.09.2022. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že v danom prípade je pasívne vecne legitimovaná Slovenská republika - Generálna prokuratúra SR, a to v zmysle § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z. Citovaný zákon výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade postúpenia veci po podaní obžaloby na priestupkové konanie. Judikatúra však dospela k záveru, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle tiež postúpenie veci po podaní obžaloby na priestupkové konanie. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na správnosť, či nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania (viď rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10 Co/79/2018 zo dňa 09.05.2019). Súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na to, že v rámci trestného konania mal žalobca postavenie obvineného a bol zastúpený advokátom. Žalobca preukázal, že si splnil povinnosť vo vzťahu k svojmu právnomu zástupcovi, keď z účtu jeho zákonného zástupcu je zrejmé, že trovy obhajoby boli uhradené. Tým došlo na strane žalobcu k zmenšeniu jeho majetku v súvislosti s úhradou trov obhajoby, ktoré mu vznikli v trestnom konaní. S poukazom na § 28 ods. 1 a 2, § 32 ods. 1, 2 a 4 zákona o rodine súd zdôvodnil, že žalobca má aktívnu vecnú legitimáciu v danom spore, keďže trovy obhajoby boli advokátovi uhradené žalobcom prostredníctvom jeho zákonného zástupcu. Súd ďalej poukázal na to, že v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk. Za takúto škodu je podľa § 18 ods. 1 citovaného zákona potrebné považovať účelne vynaložené trovy konania, ktoré poškodenému vznikli. Žalobca preukázal, že mu v trestnom konaní vznikli trovy na jeho obhajobu zvolením si obhajcu vo výške 425,15 eur. Žalobca si uplatnil náhradu škody titulom právnych služieb v sume 628,27 eur. Následne vzal žalobu v časti o zaplatenie sumy 24,60 eur s príslušenstvom späť. Súd v tejto časti konanie zastavil. Žalobcovi nepriznal nárok na náhradu škody za úkon právnej služby - nazretie do vyšetrovacieho spisu a vyhotovenie kópií zo dňa 21.09.2021, nakoľko nešlo o samostatný úkon právnej služby, keďže tieto činnosti sú subsumované pod úkon právnej služby - prevzatie a príprava obhajoby, ktorý úkon tieto činnosti predpokladá. Súd žalobcovi nepriznal ani nárok na náhradu škody za uplatnený úkon právnej služby - doplnenie sťažnosti zo dňa 23.09.2021, keďže žalobcovi bol priznaný nárok za úkon právnej služby - sťažnosť zo dňa 10.09.2021. Prípadné doplnenie sťažnosti nemožno považovať za samostatný úkon právnej služby, pretože stále ide o tú istú sťažnosť. Na základe toho súd priznal žalobcovi titulom náhrady škody sumu 425,15 eur s príslušenstvom a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Súd zároveň priznal žalobcovi úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 425,15 eur od 22.09.2022 do zaplatenia, nakoľko upovedomenie Generálnej prokuratúry SR o tom, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, bol žalobcovi doručený dňa 21.09.2022. Vo vzťahu k nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú si vyčíslil v sume 10.000,- eur, súd prvej inštancie uviedol, že ujmu vzniknutú žalobcovi je potrebné odčiniť aj priznaním náhrady nemajetkovej ujmy. Dodal, že trestné stíhanie malo vážny dopad na psychiku, rodinné a osobné pomery žalobcu. Žalobca sa rozišiel s priateľkou, stratil záujem o šport, stránil sa spoločnosti a priateľov. Súd prihliadol aj na to, že v čase skutku mal žalobca 15 rokov a v tomto veku bol už vystavený trestnému stíhaniu. S poukazom na dĺžku trestného stíhania (cca 3 mesiace) súd považoval za dostatočnú náhradu nemajetkovej ujmy v sume 500,- eur. V súvislosti s výškou náhrady nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie poukázal napr. na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/66/2020 zo dňa 16.03.2021, kde bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 500,- eur za každý rok vedeného trestného stíhania, či na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/169/2018, kde za trestné stíhanie v trvaní viac ako 3 roky bolo žalobcovi priznaných titulom náhrady nemajetkovej ujmy 2.500,- eur, t.j. cca 833,- eur za rok trestného stíhania. Súd prvej inštancie vychádzal aj z toho, že žalobca v priebehu trestného konania nebol pozbavený osobnej slobody. Preto mu priznal sumu 500,- eur a v prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a v časti o náhradu škody priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 36 % a v časti o náhradu nemajetkovej ujmy priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 %.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP (konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci), § 365 ods. 1 písm. e) CSP (súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností), § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam), § 365 ods. 1 písm. h) CSP (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci).

6. Žalobca dôvodil tým, že titulom náhrady účelne uplatnených trov v trestnom konaní si uplatnil sumu 628,27 eur. Neskôr vzal žalobu v časti o zaplatenie sumy 24,60 eur späť. To znamená, že uplatnený nárok tak predstavoval 603,67 eur. Aj napriek tomu, že žalovaná pred súdom prvej inštancie nenamietala výšku týchto trov, súd iniciatívne ponížil túto sumu a nepriznal mu náhradu škody za úkony právnej služby, a to doplnenie sťažnosti zo dňa 23.09.2021 a nazretie do vyšetrovacieho spisu zo dňa 21.09.2021. V tejto súvislosti žalobca poukázal na záverečnú reč žalovanej zo dňa 19.10.2023 a dodal, že súd mal v zmysle toho rozhodnúť v tejto časti rozsudkom pre uznanie nároku podľa § 282 CSP. Žalobca namietal aj výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy s poukazom na to, že v čase vznesenia obvinenia bol mladistvým, ťažko sa vyrovnával s označením kriminálnika, v tom čase sa rozišiel s priateľkou, stratil záujem o šport, stránil sa spoločnosti a priateľov. Podľa neho súd dostatočne neprihliadol na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo. Žalobca uviedol, že nemal byť nikdy stíhaný, pretože skutok od začiatku vykazoval znaky priestupku. Zavŕšením spravodlivosti by podľa žalobcu bolo priznanie nemajetkovej ujmy v sume vyššej než 500,- eur.

7. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za zákonný a stotožňuje sa s ním.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a násl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo v súlade s § 219 ods. 3 v spojení s § 378 ods. 1 CSP zverejnené na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Prešove.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov. Skúmal, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, či konanie netrpí vadou, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie a či súd vykonal navrhnuté dôkazy pre zistenie rozhodujúcich skutočností. Odvolací súd vychádzal z toho, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

11. Odvolací súd si osvojil náležité odôvodnenie súdu prvej inštancie. Keďže odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvoinštančné konanie a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, odvolací súd v plnom rozsahu odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku a len na zdôraznenie dodáva:

12. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Táto odvolacia námietka naplnená nebola.

13. Súd prvej inštancie správne právne posúdil nárok žalobcu podľa § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. V danom prípade bolo uznesením žalovanej č. k. IV/1 Pz 315/21/1000-8 zo dňa 23.12.2021 zrušené uznesenie povereného príslušníka PZ a tiež uznesenie prokurátora. Následne bola daná vec uznesením povereného príslušníka Okresného riaditeľstva PZ v Bardejove, Odbor poriadkovej polície, Obvodného oddelenia PZ v Raslaviciach ČVS: ORP-209/RA-BJ-2021 zo dňa 08.03.2022 postúpená Okresnému úradu Bardejov na prejednanie priestupku. Tým bol naplnený predpoklad podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého sa náhrady škody možno domáhať len v prípade, ak nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené. V zhode s názorom súdu prvej inštancie aj odvolací súd zdôrazňuje, že nárok na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. a posudzuje sa ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Odvolací súd zároveň konštatuje, že súd prvej inštancie správne posúdil pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej v zmysle § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z., keďže šlo o nezákonné rozhodnutie povereného príslušníka PZ. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne posúdil aj aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu, ktorý v čase vznesenia obvinenia bol vo veku 15 rokov, teda mladistvým. Je nepochybné, že žalobcovi v dôsledku nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia vznikla majetková ujma, t. j. škoda v podobe vynaložených trov obhajoby, na náhradu ktorých má právo v zmysle § 17 ods. 1 citovaného zákona. V zhode s názorom súdu prvej inštancie aj odvolací súd uvádza, že trovy obhajoby boli uhradené zákonným zástupcom žalobcu v súlade s výkonom jeho rodičovských práv a povinností podľa § 28 ods. 1 písm. b) a c) v spojení s § 32 ods. 1 zákona o rodine. Zároveň súd prvej inštancie správne právne posúdil aj nárok žalobcu podľa § 17 ods. 2 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z., nakoľko nezákonné vedenie trestného stíhania znamená mimo rozumných pochybností významný zásah do osobnostných práv dotknutej osoby. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne právne posúdil dôvodnosť nároku, keďže podaniu žaloby predchádzal postup žalobcu v súlade s § 15 ods. 1 citovaného zákona. Totiž nárok žalobcu na náhradu škody bol listom žalovanej zo dňa 19.09.2022 odmietnutý.

14. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Ani táto odvolacia námietka naplnená nebola.

15. V konaní bol preukázaný vznik materiálnej škody, t. j. žalobcom vynaložené peňažné prostriedky na trovy obhajoby, ktoré svojmu obhajcovi uhradil prostredníctvom svojho zákonného zástupcu. Je nepochybné, že došlo k zmenšeniu majetku žalobcu, čo je jedným z predpokladov vzniku škody. V zhode s názorom súdu prvej inštancie je aj odvolací súd toho názoru, že bola preukázaná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím (uznesením o vznesení obvinenia) a škodou, pretože ak by žalobca nebol obvinený orgánom činným v trestnom konaní, nebol by musel zaťažiť svoju majetkovú sféru vynaloženými peňažnými prostriedkami na obhajobu. Ako sa v konaní preukázalo, uznesenie o vznesení obvinenia sa stalo nezákonným tým, že uznesenie povereného príslušníka PZ spolu s uznesením prokurátora boli zrušené uznesením žalovanej a vec bola napokon postúpená príslušnému orgánu na prejednanie priestupku. Odvolací súd ďalej dodáva, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci aj vo vzťahu k nemajetkovej ujme, ktorá žalobcovi vznikla neopodstatneným vedením trestného stíhania.

16. Každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihlíada ako na nevinného, ale už samotná skutočnosť trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti, dobrej povesti, a to tým skôr, ak sa

jedná o obvinenie, ktoré je potvrdené právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup takýchto orgánov, ak sa ukážu ich predpoklady ako mylné alebo nesprávne. Ak má byť jednotlivец povinný sa takýmto úkonom vôbec podrobiť, musí v právnom štáte existovať garancia, že v prípade preukázania, že trestnú činnosť nespáchal, dostane sa mu odškodnenia za všetky úkony, ktorým bol zo strany štátu podrobený (k tomu pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3Co/118/2008 zo dňa 25.03.2010).

17. V súvislosti s nárokom na náhradu škody titulom vynaložených trov na obhajobu žalobca namietal, že aj napriek skutočnosti, že žalovaná nerozporovala výšku týchto trov, súd prvej inštancie mu nepriznal náhradu škody v spojení s úkonom právnej služby - nazretie do vyšetrovacieho spisu a vyhotovenie kópií zo dňa 21.09.2021 dôvodiac, že ide o súčasť úkonu prevzatie a príprava obhajoby a doplnenie sťažnosti zo dňa 23.09.2021 s odôvodnením, že žalobcovi bola priznaná náhrada za úkon právnej služby podanie sťažnosti zo dňa 10.09.2021, pričom dopĺňanie sťažnosti nemožno považovať za samostatný právny úkon.

18. Podľa názoru odvolacieho súdu nemožno bez výhrad prisvedčiť argumentácii žalobcu, že žalovaná jeho nárok na náhradu majetkovej škody nerozporovala. Už vo vyjadrení k žalobe navrhla žalobu zamietnuť poukazujúc na to, že trovy obhajoby boli uhradené z účtu zákonného zástupcu žalobcu, pričom žalobca a jeho zákonný zástupca sú oddelené majetkové entity. Inými slovami žalovaná pred súdom prvej inštancie namietala aj nárok žalobcu na náhradu majetkovej škody. V súlade s § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk. Majetkovú škodu je potrebné vnímať ako skutočnú škodu, t. j. účelne vynaložené trovy v trestnom konaní. Súd prvej inštancie nepochybil, ak (aj s poukazom na nesúhlas žalovanej s majetkovou škodou) posúdil účelnosť vynaložených trov na obhajobu a ustálil skutočnú škodu. Svoje rozhodnutie dostatočne a zreteľne zdôvodnil. Žalobca poukazujúc na záverečnú reč zástupkyne žalovanej na pojednávaní dňa 19.10.2023 vyslovil názor, že súd mal v tejto časti rozhodnúť rozsudkom pre uznanie nároku. Odvolací súd však poukazuje na to, že ust. § 282 CSP jasne stanovuje procesné podmienky, za splnenia ktorých súd rozhodne rozsudkom pre uznanie nároku. Podľa tohto zákonného ustanovenia ak žalovaný uzná nárok uplatnený žalobcom alebo jeho časť, rozhodne súd na návrh žalobcu rozsudkom pre uznanie nároku. Záverečnú reč zástupkyne žalovanej, cit.: „Vo vzťahu, kde sa uplatnili trovy právneho zastúpenia, sme toho názoru, že je tu daný nárok aj hmotnoprávny, aj procesnoprávny, (...)“, nemožno kvalifikovať ako uznávací prejav, pretože nie je zjavné v akej výške by mal byť tento nárok, aj čo sa týka čiastočného späťvzatia žaloby, uznaný. Okrem toho absentuje aj návrh žalobcu, ktorý je imperatívom pre súd (samozrejme, pri splnení predchádzajúcej podmienky), aby rozhodol rozsudkom pre uznanie nároku.

19. Vo vzťahu k súdom priznanej náhrade nemajetkovej ujmy žalobca namietal, že súd nesprávne vyhodnotil skutkový stav a nezohľadnil závažnosť vzniknutej ujmy v spojení s okolnosťami, za ktorej k nej došlo. V súvislosti s touto námietkou žalobcu odvolací súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku obsiahnuté v bodoch 55., 56., ale najmä 57. Odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie zreteľne vysvetlil dôvody, na základe ktorých považoval náhradu nemajetkovej ujmy v sume 500,- eur za dostatočnú a primeranú. Súd vzal do úvahy negatívny dopad trestného stíhania na psychiku, rodinné a osobné pomery žalobcu. Zohľadnil, že v čase vznesenia obvinenia bol žalobca mladistvým a tiež zohľadnil dĺžku trestného stíhania (28.08.2021 vznesené obvinenie, 23.12.2021 zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia). Na strane druhej vzal zreteľ na skutočnosť, že počas trestného stíhania osobná sloboda žalobcu nebola obmedzená. Okrem toho súd prvej inštancie poukázal na rozhodovaciu činnosť súdov tak, aby boli naplnené legitímne očakávania žalobcu o tom, že v obdobných veciach bude rozhodnuté s prihliadnutím na osobitosti prípadu obdobne. Aj odvolací súd je toho názoru, že náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 500,- eur je primeraná dĺžke trestného stíhania, ktorému bol žalobca vystavený (cca 4 mesiace), zodpovedá aj strastiam žalobcu, ktoré počas tohto obdobia vo veku mladistvého prežíval. Je nepochybné, že ak by žalobcovi nebolo vznesené obvinenie za skutok, ktorý bol neskôr postúpený na prejednanie, žalobca by nebol vystavený následkom trestného stíhania. Práve však okolnosti danej veci, ktoré sa v krátkom časovom horizonte skončili pre žalobcu priaznivo, sú relevantným základom pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v prisúdenej sume, a to zohľadniac aj skutočnosť, že postupom orgánov činných v trestnom konaní nebolo zasiahnuté do osobnej slobody žalobcu. Správne potom rozhodol súd prvej inštancie, ak žalobu v časti o náhradu nemajetkovej ujmy nad sumu 500,- eur zamietol.

20. Vychádzajúc z uvedeného je odvolací súd toho názoru, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie zdôvodnil v rozsahu, ktorý obstojí v konfrontácii s požiadavkami kladenými na kvalitu súdnych rozhodnutí. Odvolací súd neidentifikoval ani žiadnu vadu konania a nezistil ani pochybenie súdu v zmysle nevykonania navrhovaných relevantných dôkazov. Je tiež potrebné dodať, že žalobca ani nešpecifikoval, o akú vadu konania by malo v tejto súvislosti ísť (ak ide o námietku o tom, že súd mal rozhodnúť rozsudkom pre uznanie nároku aj z dôvodu, že žalovaná nerozporovala výšku trov obhajoby, túto otázku odvolací súd zodpovedal v bode 18. odôvodnenia rozsudku) a tiež neuviedol, ktorý konkrétny dôkaz navrhol a súd ho odmietol vykonať. Preto rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti (výrok III.) a v súvisiacich výrokoch o trovách konania (výrok IV. a V.) potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP.

21. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Vzhľadom na to, že v rámci odvolacieho konania bola v celom rozsahu úspešná žalovaná, mala by voči žalobcovi nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania. Žalovanej však žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Žalobca ako neúspešná strana v odvolacom konaní nemá právo na náhradu týchto trov. Preto súd rozhodol tak, že stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).